

Notatka z zajęć 5 listopada 2012 r.

Uczniowie Spartakusa Haliny Rudnickiej

(Joanna Kłos)

Notatkę sporządziła Agata Więclawska.

Halina Rudnicka

- + lata życia: 1909–1982;
- + z wykształcenia polonistka;
- + w czasie II wojny światowej łączniczka w mławskiej AK;
- + po wojnie pracownica Ministerstwa Oświaty;
- + twórczość: głównie powieści dla dzieci i młodzieży, np.: trylogia antyczna – *Król Agis*, *Synowie Heraklesa* i *Heros w okowach*, a także: *Uczniowie Spartakusa*, *Zielona rakieta*, *Szeryf w spódnicy*, *Polną ścieżką*, *Chłopcy ze Starówki*;
- + inny rodzaj twórczości: biografia zaangażowana politycznie – *Wspomnienia o Janku Krasickim*;
- + jej książki przetłumaczono na czeski i hebrajski.

Więcej informacji m.in. na stronie Szkoły Podstawowej nr 4 w Mławie, której Rudnicka jest patronką:

http://zpo2.mlawa.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=2&Itemid=4

Najważniejsze cechy twórczości powojennej – socrealistycznej:

- + dydaktyzm;
- + wyraźny podział na pozytywne i negatywne postaci;
- + patos;
- + tematyka robotnicza;
- + potępienie imperializmu, zachęcanie do pracy (odbudowa zburzonej po wojnie Polski).

Uczniowie Spartakusa Haliny Rudnickiej:

- + **wykorzystanie źródeł:** Plutarch, Appian z Aleksandrii;
- + **wątki edukacyjne:** przekazanie czytelnikom wiedzy podręcznikowej poprzez opis realiów życia w starożytności: świąt, zwyczajów, wykorzystanie łacińskiej terminologii -> sprawnie włączona w tekst; także słowniczek z objaśnieniami na końcu książki;

- + **estetyka socrealistyczna: postaci negatywne** – wąż, cherlawe, **pozytywne** – zdrowe, silne, muskularne, przypominające rzeźbę socrealistyczną – np. Spartakus;
obraz niewolników – nędzni, biedni, ale dlatego że umęczeni pracą;
- + **ucisk**: wplecenie wątku politycznego do lektury: bogaci właściciele majątków uciskają biedaków;
- + **zabobony**: krytyka religii „magicznej”;
- + **nowe państwo**: utopijne wizje przyszłego państwa pod wodzą Spartakusa: równość, braterstwo, wolność, brak przemocy, sprawiedliwość społeczna -> w istocie to idea ponadnarodowa i ponadczasowa;
- + **echa II wojny**: przedstawienie poszczególnych ludów w określonym świetle, np. okrutni i podstępni Germanie (ale wodzowie, podczas gdy prości żołnierze są dobrzy); wykorzystanie wątków etnicznych: symboliczne pojawienie się Żydówki Sary, którą Arsione znajduje „w ogrodzie spalonego miasta”.

Wspólnie zastanawiamy się:

- + czy dla ówczesnych dzieci ew. konteksty ideologiczne lektury były zrozumiałe? czy w ogóle są w niej takie konteksty?
- + w jaki sposób dziś omawiana jest ta lektura w szkole?
- + jak przedstawiany/odbierany był/jest obraz Spartakusa w różnych sytuacjach historycznych?
- + czy w książce pojawiają się wątki „propagandowe”? czy są czytelne?